

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obo/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 6004111965
Dátum vydania rozhodnutia: 17.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6004111965.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Ivicy Čelkovej, v spore žalobkyne JUDr. Ing. Veroniky Puškár Škodovej, PhD., so sídlom Dolná 6A, 974 01 Banská Bystrica, správkyne konkurznej podstaty úpadcu APIS, a.s. „v konkurze“, so sídlom Robotnícka 841, 039 01 Turčianske Teplice, IČO: 30 222 419, proti žalovanému FANTÁZIA Kereskedelmi Korlátolt felelősségű társaság „felszámolás alatt“, so sídlom 1137 Budapešť, Szent István krt. 18. fszt. 3, Maďarská republika, reg. číslo: 01-09-269700, o určenie, že žalovaný nemá voči úpadcovi vykonateľnú pohľadávku, o návrhu na zmenu účastníka konania, o odvolaní spoločnosti KISZNER - FŐ Korlátolt Felelősségű Társaság, so sídlom 1158 Budapešť, Késmárk utca 32, Maďarská republika, reg. číslo: 01-09-197004, zastúpenej Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, IČO: 36 865 281, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 55Cbi/70/2004-555 z 7. júna 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 55Cbi/70/2004-758 z 11. decembra 2018, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 55Cbi/70/2004-555 zo 7. júna 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 55Cbi/70/2004-758 z 11. decembra 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1 Uznesením č. k. 55Cbi/70/2004-555 zo 7. júna 2016 v spojení s opravným uznesením z 11. decembra 2018 Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zamietol návrh spoločnosti KISZNER - FŐ Korlátolt Felelősségű Társaság (ďalej aj „KISZNER - FŐ Kft.“) na zmenu účastníka konania na strane odporcu.

2 V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v priebehu konania spoločnosť KISZNER - FŐ Kft. podaním z 23. mája 2016 navrhla zmenu účastníkov na strane odporcu podľa ustanovenia § 92 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) z titulu zmeny v osobe veriteľa. Odporca na strane postupcu a spoločnosť KISZNER - FŐ Kft. na strane postupníka (a zároveň nového veriteľa) uzavreli dňa 07. novembra 2014 zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe ktorej odporca postúpil novému veriteľovi - postupníkovi svoju pohľadávku voči úpadcovi APIS, a.s., Turčianske Teplice (ďalej

aj „úpadca“), ktorá bola priznaná rozsudkom GAFTA z 2. augusta 2001, spolu s pohľadávkou na náhradu trov konania a iných súvisiacich pohľadávok, uvedených v zmluve o postúpení pohľadávky, pričom postúpenie pohľadávky bolo riadne oznámené dlžníkovi (úpadcovi). Zároveň postupník postúpenie pohľadávky oznámil v zmysle § 7 ods. 4 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZKV“) Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu konkurznému v konkurznej veci vedenej pod sp. zn. 28K/218/2002, a to podaním z 02. februára 2016. Postupník preto navrhol, aby súd pripustil zmenu účastníkov konania na strane odporcu tak, že novým účastníkom sa stane nový veriteľ - spoločnosť KISZNER - FÓ Kft., pričom uvedená spoločnosť so zmenou účastníkov na strane odporcu vyjadrila súhlas.

3 Podaním doručeným súdu dňa 3. júna 2016 spoločnosť KISZNER - FÓ Kft. zaslala súdu potvrdenie konkurzného súdu o zmene veriteľa v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 28K/218/2002.

4 Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia poukázal na to, že na zmenu účastníkov musia byť splnené tieto predpoklady: právna skutočnosť, ktorá nastala po začatí konania, účinkom právnej skutočnosti spravidla podľa hmotného práva je prechod (univerzálna sukcesia) alebo prevod (postúpenie pohľadávky, prevzatie dlhu, kúpna zmluva), práv alebo povinností, ktoré sú predmetom ochrany v konaní, návrh účastníka na zmenu účastníka, na ktorého prešli alebo boli prevedené práva či povinnosti, o ktorých sa koná a súhlas osoby, ktorá má vstúpiť na miesto nového navrhovateľa. Za splnenia týchto podmienok súd nemá inú možnosť, než návrhu vyhovieť.

5 Po preskúmaní návrhu na zmenu účastníka na strane odporcu súd prvej inštancie uviedol, že o zmene účastníka rozhoduje len na návrh účastníka, pričom pojem „účastník“ gramaticky zahŕňa aj odporcu, čo však odporuje zásadám sporového konania. Subjektom oprávneným navrhnúť zmenu účastníka konania je navrhovateľ a ten, na koho boli práva alebo povinnosti tvoriace predmet konania prevedené alebo na koho prešli, t. j. právny nástupca navrhovateľa alebo odporcu alebo subjekt, ktorého súhlas sa vyžaduje na zmenu účastníctva. K automatickému procesnému nástupníctvu podľa ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 OSP nedochádza, avšak toto je nárokovateľné za predpokladu, že kumulatívne nastanú tieto skutočnosti: zmenu účastníka navrhne oprávnený subjekt a preukáže sa, že došlo k právnej skutočnosti podľa § 92 ods. 2 OSP. Súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Odo/743/2006 z 25. júna 2007, v ktorom uvedený súd vyslovil názor, že na to, aby súd vyhovel návrhu navrhovateľa, musia byť preukázané formálne podmienky, že nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práva na iného, že sa táto právna skutočnosť týka práva alebo povinnosti doterajšieho účastníka konania a že nastala, resp. došlo k nej po začatí konania. Pritom návrh na vstup účastníka musí byť podaný za konania, teda skôr ako súd o veci samej rozhodol a musí byť doložený súhlas nadobúdateľa práva so vstupom do konania, ak má nadobúdateľ právo vstúpiť na miesto doterajšieho navrhovateľa.

6 S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade nie je splnený zákonný predpoklad na zmenu účastníka konania na strane odporcu, pretože zmenu účastníka na strane odporcu môže navrhnúť len navrhovateľ, nakoľko určenie okruhu účastníkov, proti ktorým návrh na začatie konania smeruje, je výlučne v jeho dispozícii. Keďže dispozičné právo s určením okruhu účastníkov konania patrí len navrhovateľovi, spoločnosť KISZNER - FÓ Kft. nie je legitimovanou osobou na podanie návrhu na zmenu účastníka konania. Súd prvej inštancie preto zamietol návrh spoločnosti KISZNER - FÓ Kft. na zmenu účastníka na strane odporcu.

7 Proti tomuto uzneseniu podala spoločnosť KISZNER - FÓ Kft. (ďalej aj „odvolateľ“) dňa 30.06.2016 odvolanie, v ktorom uviedla, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vychádza z úplne nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň odôvodnenie uznesenia je nezrozumiteľné a zmätočné. Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „odvolací súd“) napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo napadnuté uznesenie zmenil tak, že pripustí navrhovanú zmenu účastníkov konania na strane odporcu.

8 Odvolateľ poukázal na to, že súd prvej inštancie zamietol jeho návrh na zmenu účastníka konania na strane odporcu s poukazom na to, že takýto návrh môže podať iba navrhovateľ. Zároveň však v odôvodnení napadnutého uznesenia výslovne uviedol, že subjektom oprávneným navrhnuť zmenu účastníka konania sú navrhovateľ a ten, na koho boli práva alebo povinnosti tvoriace predmet konania prevedené alebo na koho prešli. Následne však súd prvej inštancie z nepochopiteľných dôvodov uviedol úplne opačný názor, a to že nie je splnený zákonný predpoklad na zmenu účastníka konania na strane odporcu, pretože zmenu účastníka na strane odporcu môže navrhnuť len navrhovateľ. Z uvedeného je zrejmé, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je zmätočné, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné.

9 Odvolateľ poukázal na to, že podľa jeho názoru predpoklady na zmenu účastníka na strane odporcu boli v tejto veci jednoznačne splnené, keď zmenu na strane odporcu navrhla spoločnosť KISZNER - FÓ Kft., na ktorú bola riadne postúpená pohľadávka z prihlášky č. 86. Zmenu účastníka z týchto dôvodov jednoznačne navrhol subjekt, na ktorý boli prevedené práva a povinnosti v zmysle § 92 ods. 2 OSP, čiže subjekt oprávnený navrhnuť zmenu účastníka konania. Poukázal aj na to, že konkurzný súd v konkurznej veci úpadcu APIS, a.s., ktoré je vedené pod sp. zn. 28K/218/2002, v potvrdení z 25.05.2016 jednoznačne uviedol, že spoločnosť KISZNER - FÓ Kft. je veriteľom pohľadávky.

10 K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej aj „NS ČR“) sp. zn. 32Odo/743/2006 odvolateľ uviedol, že právna úprava platná na území Českej republiky (§ 107a ods. 1 Občianskeho súdneho rádu) je odlišná od právnej úpravy platnej na území Slovenskej republiky (§ 92 ods. 2 OSP).

11 K odvolaniu sa vyjadril I. I. C., predchádzajúci správca konkurznej podstaty úpadcu APIS, a.s. „v konkurze“. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Poukázal na to, že podľa ustanovenia § 92 ods. 4 OSP za súhlasu účastníkov môže súd pripustiť, aby navrhovateľ alebo odporca z konania vystúpil a aby na jeho miesto vstúpil niekto iný, pričom on ako navrhovateľ takýto súhlas, ktorý zákon vyžaduje, nikdy nedal.

12 K vyjadreniu I. I. C. sa vyjadril odvolateľ. V replike uviedol, že v predmetnej veci nebol podaný návrh na zmenu účastníkov podľa § 92 ods. 4 OSP, ale výlučne návrh na zmenu účastníkov na strane odporcu podľa § 92 ods. 2 OSP, ktorý vychádzal aj z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) sp. zn. II. ÚS 530/2010, v ktorom ÚS SR zaujal jednoznačné stanovisko, že v prípade postúpenia pohľadávky v konkurznom konaní vedenom podľa ZKV je - v rámci konania vyvolaného konkurzom - postupník pohľadávky z titulu postúpenia pohľadávky oprávnený podať návrh na zmenu účastníkov podľa § 92 ods. 2 OSP. ÚS SR návrh na zmenu účastníkov z titulu postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 4 OSP v zásade odmietol a z tohto dôvodu odvolateľ takýto návrh ani nepodal, teda poukaz na § 92 ods. 4 OSP v tejto veci je zmätočný. Poukázal aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/221/2011, v zmysle ktorého bol potrebný návrh subjektu, na ktorý prešli práva alebo povinnosti - v danom prípade návrh postupníka pohľadávky (podmienka bola splnená) a preukázanie, že po začatí konania nastala deklarovaná právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv, resp. po začatí konania došlo k postúpeniu pohľadávky (podmienka bola splnená).

13 K replike odvolateľa zaslal I. I. C. vyjadrenie (tzv. dupliku), v ktorom uviedol, že potvrdenie Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 28K/218/2002 nespĺňa náležitosti § 7 ods. 4 ZKV, keďže podľa dostupných informácií pôvodný veriteľ konkurznému súdu neoznámil, že došlo k prevodu pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky. Napadnuté uznesenie navrhol potvrdiť ako vecne správne, keďže dispozičné právo s určovaním okruhu účastníkov konania patrí navrhovateľovi, ktorý nenavrhol žiadnu zmenu na strane odporcu. Podľa jeho názoru k postúpeniu pohľadávky nedošlo, pretože k postúpeniu pohľadávky môže dôjsť iba na základe platnej, určitej a zrozumiteľnej zmluvy, pričom na neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok súd prihliada „ex offio“. V predmetnej veci nie sú splnené podmienky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 2 OSP.

14 K duplike sa vyjadril odvolateľ, ktorý uviedol, že súd konajúci o určovacej žalobe nie je nadriadeným súdom pre konkurzný súd a nemôže preto hodnotiť správnosť jeho rozhodnutia alebo postupu. Ak konkurzný súd považuje niekoho za účastníka konkurzného konania, iný súd nemôže dospieť k opačnému záveru (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Obo/7/2012). V danom prípade konkurzný súd v

konaní sp. zn. 28K/218/2002 vydal dňa 25. mája 2016 potvrdenie o zmene veriteľa, v zmysle ktorého novým veriteľom pohľadávky v rámci prihlášky č. 86 je spoločnosť KISZNER - FÓ Kft. (rozhodnutie konkurzný súd vydá len v prípade, ak zmenu veriteľa z titulu postúpenia pohľadávky nepripustí). Uvedené právne posúdenie platnosti postúpenia pohľadávky zo strany konkurzného súdu sú povinné rešpektovať súdy vo všetkých konaniach súvisiacich s konkurzom alebo vyvolaných konkurzom, vrátane konania o určenie, že odporca nemá voči úpadcovi vykonateľnú pohľadávku.

15 Ďalej poukázal na rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 530/2010, v ktorom ÚS SR zaujal jednoznačné stanovisko, že v prípade postúpenia pohľadávky v konkurznom konaní vedenom podľa ZKV - v rámci konania vyvolaného konkurzom alebo súvisiaceho s konkurzom - k zmene účastníka na strane navrhovateľa alebo odporcu nedochádza automaticky (t. j. nevydaním negatívneho rozhodnutia v zmysle § 7 ods. 4 ZKV), ale vždy je nevyhnutné následné podanie návrhu na zmenu účastníkov z titulu postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 2 OSP. Práve na základe uvedeného postupník a nový veriteľ podali návrh na zmenu účastníkov na strane odporcu podľa § 92 ods. 2 OSP, pričom súhlas navrhovateľa k takémuto návrhu nebol potrebný.

16 Na č. 1. spisu 616 sa nachádza podanie žalobcu I. I. C., označené ako „Opakovaná žiadosť o vydanie uznesenia o nepripustení zmeny účastníkov konkurzu podľa § 7 ods. 4 ZKV č. 328/1991 Zb. v konkurznom konaní č. k. 28K/218/2002-Sn“. Zo záhlavia, ako aj z obsahu tohto podania vyplýva, že je adresované Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu konkurznému (sp. zn. 28K/218/2002-Sn), pričom NS SR bolo predmetné podanie zaslané len na vedomie.

17 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného odvolacieho konania podľa ustanovenia § 470 ods. 4 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), po prejednaní odvolania v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených a bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

18 Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, odvolací súd prípustnosť odvolania posudzoval v zmysle ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď odvolateľ podal odvolanie.

19 Podľa ustanovenia § 92 ods. 2 OSP, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli navrhnuť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

20 Podľa odseku 3 vyššie citovaného ustanovenia, súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

21 Z ustanovení § 92 ods. 2 a ods. 3 OSP vyplýva, že o zmene účastníka rozhoduje súd výlučne na návrh, ktorý musí byť podaný na to oprávnenou osobou, ktorou je buď navrhovateľ (žalobca) alebo osoba, na ktorú po začatí konania prešli alebo boli prevedené práva alebo povinnosti, o ktorých sa koná.

22 Návrh na zmenu účastníka konania na strane odporcu bol uplatnený podaním z 20. mája 2016, doručeným súdu prvej inštancie dňa 23. mája 2016 (za účinnosti OSP). Uvedený návrh podala spoločnosť KISZNER FÓ Kft. ako postupník a navrhla v ňom, aby z dôvodu postúpenia žalovanej pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 7. novembra 2014 (uzavretej medzi odporcom ako postupcom a spoločnosťou KISZNER - FÓ Kft. ako postupníkom) súd podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP pripustil, aby do konania na miesto doterajšieho odporcu vstúpila spoločnosť KISZNER - FÓ Kft. V návrhu ďalej postupník uviedol, že postúpenie pohľadávky bolo riadne oznámené dlžníkovi

(úpadca) a aj konkurznému súdu v konkurznej veci úpadcu vedenej pod sp. zn. 28K/218/2002.

23 Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a z hľadiska obsahu je aj nezrozumiteľné a zmätočné. V tomto smere sa odvolací súd stotožnil s námietkou odvolateľa. Nezrozumiteľnosť a zmätočnosť odôvodnenia spočíva v tom, že na jednej strane súd prvej inštancie konštatoval, že v zmysle ustanovenia § 92 ods. 2 OSP subjektom oprávneným navrhnúť zmenu účastníka konania sú navrhovateľ a ten, na koho boli práva alebo povinnosti tvoriace predmet konania prevedené alebo na koho prešli, na strane druhej súd prvej inštancie konštatoval, že nie je splnený zákonný predpoklad na zmenu účastníka na strane odporcu, pretože návrh na zmenu účastníka na strane odporcu môže podať len navrhovateľ, nakoľko dispozičné právo s určovaním okruhu účastníkov konania patrí len navrhovateľovi. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na uznesenie NS ČR sp. zn. 32Odo/743/2006 z 25. júna 2007, z ktorého vyplýva, že návrh na zmenu účastníka konania môže podať len navrhovateľ.

24 Odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že ustanovenia § 92 ods. 2, 3 OSP (ako procesný predpis, za účinnosti ktorého bol podaný návrh na zmenu odporcu) umožňovali, aby takýto návrh podal aj niekto, kto nebol účastníkom konania. Konkrétne, takýto návrh mohol podať aj subjekt, na ktorý prešli alebo boli prevedené práva alebo povinnosti, o ktorých sa koná. Takýmto subjektom mohol byť aj niekto, kto sa stal právnym nástupcom odporcu na základe tzv. singulárnej sukcesie (z dôvodu postúpenia pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky), pričom súhlas navrhovateľa a ani odporcu zákon nevyžadoval. Súd prvej inštancie preto dospel k nesprávnomu právnomu názoru, že navrhnúť zmenu účastníka na strane odporcu v zmysle ustanovení § 92 ods. 2, 3 OSP môže len navrhovateľ. Uvedený názor podporil súd prvej inštancie rozhodnutím NS ČR sp. zn. 32Odo/743/2006. Uvedené rozhodnutie NS ČR však vychádza z odlišnej procesnej úpravy (§ 107a OSŘ), ktorá právo navrhnúť zmenu účastníctva priznáva len navrhovateľovi, a nie je preto aplikovateľné v konaní pred súdmi Slovenskej republiky. Podľa procesnej úpravy platnej a účinnej na území Slovenskej republiky v čase uplatnenia návrhu na zmenu účastníka konania na strane odporcu platilo znenie ustanovenia § 92 OSP, v zmysle ktorého návrh na zmenu účastníka môže podať aj ten subjekt, na ktorý prešli práva alebo povinnosti, o ktorých sa koná.

25 S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 389 ods. 1 písm. c/ CSP). Súd prvej inštancie opätovne posúdi (ne)splnenie podmienok pre zmenu účastníka konania na strane odporcu v zmysle ust. § 92 ods. 2, 3 OSP a o návrhu opätovne rozhodne.

26 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné dovolanie (§ 419 CSP a contrario).